

Отримано: 20 лютого 2024 р.

Прорецензовано: 14 березня 2024 р.

Прийнято до друку: 20 березня 2024 р.

e-mail: nataliya.mamontova@oa.edu.ua

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0002-2477-6335>

e-mail: mariia.tataryn@oa.edu.ua

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0009-0004-9180-4887>

DOI: 10.25264/2311-5149-2024-32(60)-95-101

Мамонтова Н. А., Татарин М. О. Оподаткування ІТ-сектору в Україні: особливості та сучасні тенденції. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острого : Вид-во НаУОА, березень 2024. № 32(60). С. 95–101.

УДК: 336.2

JEL-класифікація: H25

Мамонтова Наталія Анатоліївна,*доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національного університету «Острозька академія»***Татарин Марія Олегівна,***студентка економічного факультету, спеціальність «Облік і оподаткування»
Національного університету «Острозька академія»***ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-СЕКТОРУ В УКРАЇНІ:
ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ**

У дослідженні розкрито питання розвитку ІТ-сектора в Україні та досліджено динаміку кількості зареєстрованих юридичних та фізичних осіб, які здійснюють діяльність за відповідними КВЕДами. Відзначено, що на цей момент ІТ-сфера – одна з пріоритетних секторів розвитку економіки України. Наголошено на важливості врегулювання питання податкового тягаря на цей бізнес. Проаналізовано оподаткування ІТ-сфери та всі зміни, які були впроваджені впродовж останніх десяти років, а саме впровадження пільги, яка звільняє ІТ-галузь від сплати ПДВ на період з 2013 р. по 2023 р., створення спеціального юридичного та податкового простору Дія Сіті, визначення переваг для його резидентів.

Ключові слова: ІТ-сектор, оподаткування, Дія Сіті, податкова пільга, ФОП.

Nataliya Mamontova,*Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Finance, Accounting and Auditing
The National University of Ostroh Academy***Mariia Tataryn,***student of Accounting and Taxation educational program at the Faculty of Economics
of The National University of Ostroh Academy***IT SECTOR TAXATION IN UKRAINE: FEATURES AND CURRENT TRENDS**

In recent years, the information technology (IT) sector has experienced significant growth, increasingly contributing to the export structure and GDP of Ukraine. As of 2022, the IT sector's contribution to the country's GDP reached 3.5%. This development raises crucial considerations regarding business taxation within the sector. Taxation is influenced primarily by the business entity's form, either as a legal entity or an individual, and the selection of the appropriate Ukrainian Classification of Economic Activities (KVED) code. Incorrect KVED classification can result in a 15% fine on income from unregistered activities, highlighting the importance of accurate business registration for tax benefits. Ukraine offers general and simplified tax systems, but notably, it has introduced Diya City, a special legal and tax regime tailored for IT companies. Diya City aims to foster a conducive economic environment for attracting investments, enhancing the Ukrainian business landscape, liberalizing labor relations, and supporting both domestic and international startups. A key feature for residents of Diya City is the choice between a 9% tax on withdrawn capital, which exempts reinvested profits from taxation, and a standard 18% income tax. Additionally, IT professionals and gig workers within this regime benefit from favorable tax rates: 5% personal income tax, 22% social security contributions based on the minimum wage, and 1.5% military levy. These measures are designed to bolster the IT industry's growth and investment appeal in Ukraine.

Keywords: IT sector, taxation, Diya City, tax relief, FOP.

Постановка проблеми. В умовах прогресивного та інформаційного середовища, в якому більш вагомим стає інформаційний продукт та технології, які активно впроваджуються абсолютно у всі галузі діяльності, ми можемо помітити відчутні зміни у сфері світової економіки. За статистичними даними, у 2022 р. частка ІТ-сфери складала 3,5 % до всієї частки ВВП України. В перший рік повномасштабного вторгнення ІТ показала себе як стабільну та гнучку галузь, яка втримувала обсяги нарощення об'єму виробництва та продовжила розвивати інші галузі економіки.

Хоча ІТ-сфера ніколи не була серед пріоритетних галузей економіки, однак своїм масштабним внеском у розвиток та створення іміджу діджиталізованої країни, вона зайняла значне місце у вітчизняній економіці. Тому, для подальшого розвитку та підтримки цієї сфери потрібна посилена увага зі сторони держави, особливо, що стосується вивчення та вдосконалення податкової політики. Оскільки саме сприятлива податкова атмосфера в країні буде спонукати ІТ-бізнес залишатися та розвиватися в Україні, а також залучати інвестиції для його зростання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження наукових робіт та публікацій свідчить, що багато вітчизняних науковців вивчає питання регулювання оподаткування ІТ-сфери, можемо відмітити розгляд наведеної проблематики в роботах таких науковців: Г. Андрощук, К. Безверхого, А. Берези, О. Грін, А. Золковера, Л. Кемарської, Д. Кобильніка, М. Петик, Н. Приймака, В. Хаустової, О. Юрченка.

Мета і завдання дослідження: визначити особливості сучасних тенденцій в системі оподаткування ІТ-сфери в Україні.

Виклад основного матеріалу. В останні роки ІТ-сфера все більше розвивається та займає помітнішу нішу в структурі експорту країни й зростає її частка у ВВП. Тому постає важливе питання – оподаткування бізнесу в наведеній сфері, при цьому податковий тягар не має спонукати громадян у пошуках способів ухилення від сплати податків, особливо що стосується їх доходу та прибутків від ведення бізнесу.

На первинному етапі розвитку бізнесу важливо розглянути всі можливі варіанти функціонування компанії в Україні. Тому для початку варто обрати оптимальну форму суб'єкта господарювання. У випадку ІТ-сфери можна розглядати два варіанти – юридична особа або фізична особа-підприємець (ФОП). За статистичними даними Міністерства цифрової трансформації у 2023 р. функціонувало 2307 ІТ-компаній, з яких 554 – сервісні, 1663 – продуктові та 90 R&D центри, основна частина яких розміщена в Києві.

Українські продуктові, сервісні та R&D центри

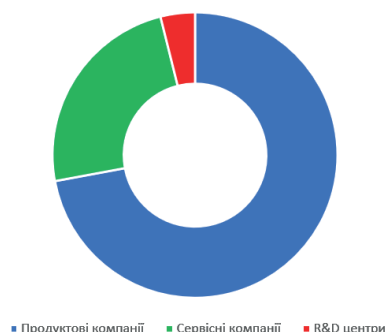

Рис. 1. Кількість продуктових та сервісних компаній в Україні в 2023 р.

Джерело: [11].

Серед ІТ-спеціалістів популярною є робота за ФОП-моделлю, за даними «Портрета ІТ-спеціаліста» у 2022 р. 87 % залучених працівників у цю сферу використовували саме цю модель, за КЗпП було працевлаштовано близько 6 % та ще 1 % використовував GIG-контракти.

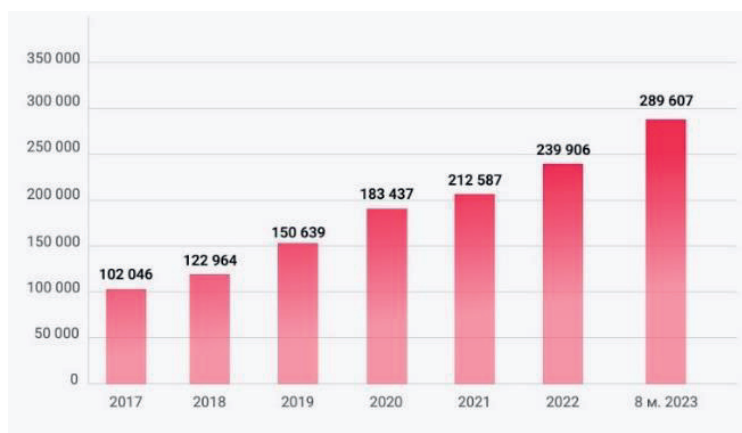

Рис. 2. Динаміка кількості активних ІТ-ФОП в Україні

Джерело: [10].

За динамікою останніх років ми бачимо, що використання ФОП-моделі працевлаштування серед ІТ-спеціалістів є досить популярним, так у 2022 р. 87 % з всіх залучених в цю сферу працівників використовували саме її. Як бачимо з рис. 2 у воєнний період кількість таких спеціалістів лише зростала в середньому на 17 %. На рис. 3 бачимо, що основний приріст відбувався саме у західних та центральних областях країни, які менш постраждали від повномасштабного вторгнення.

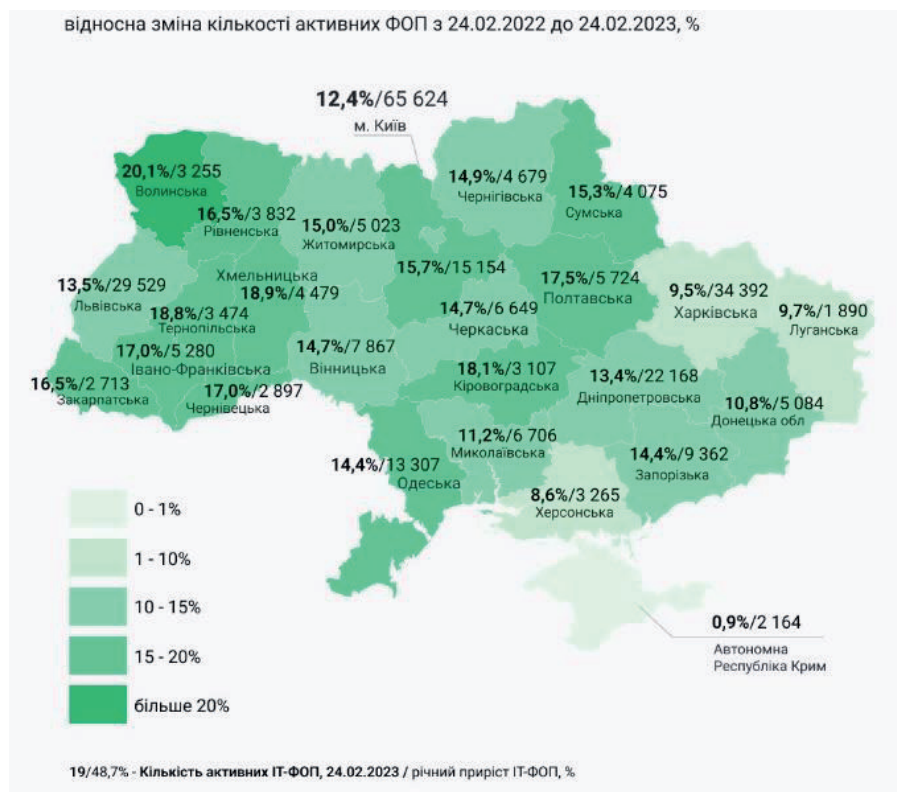

Рис. 3. Приріст кількості ІТ-ФОП в перший рік війни

Джерело: [10].

Наступний крок – вибір потрібних КВЕДів для діяльності. Під час такої процедури важливо вибрати всі можливі варіанти КВЕД, які може здійснювати підприємство або ФОП. У випадку, якщо суб'єкт господарювання отримує дохід від незареєстрованих видів діяльності, то він позбавляється можливості перебувати на спрощеній системі оподаткування. Окрім того, потрібно сплатити штраф в розмірі 15 % від отриманого доходу з незареєстрованого КВЕДу.

Основні групи КВЕД для ІТ-діяльності:

- 58.21 «Видання комп'ютерних ігор»;
- 58.29 «Видання іншого програмного забезпечення»;
- 62.01 «Комп'ютерне програмування»;
- 62.02 «Консультування з питань інформатизації»;
- 62.03 «Діяльність з керування комп'ютерним устаткуванням»;
- 62.09 «Діяльність у сфері інформаційних технологій та комп'ютерних систем»;
- 63.11 «Оброблення даних, розміщення інформації на вебвузлах»;
- 63.12 «Вебпортали»;
- 63.99 «Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.»;
- 72.21 «Розробка стандартного програмного забезпечення»;
- 72.22 «Інші види діяльності у сфері розробки програмного забезпечення»;
- 72.30 «Оброблення даних»;
- 72.40 «Діяльність пов'язана з базами даних» [1].

В контексті бухгалтерського обліку необхідно враховувати особливості податкової системи для ІТ-компаній. Тому при реєстрації, окрім того, що потрібно вказувати організаційно-правову форму, КВЕД, варто відразу визначитися з системою оподаткування. Ось тут держава пропонує декілька варіантів для ІТ-компанії. Основні два варіанти: загальна та спрощена система оподаткування. Вибір системи є важливим

питанням, оскільки потрібно враховувати не тільки обсяги витрат на сплату податків, але й обмеження щодо розміру доходу, співпраці з контрагентами та можливостей реалізації програмного забезпечення. Так, на спрощеній системі оподаткування держава пропонує 4 групи оподаткування, однак для досліджуваного виду діяльності краще обирати між 2 та 3 групою. В табл. 1 наведемо основні відмінності між цими двома групами.

Таблиця 1

Основні відмінності в діяльності II та III групи ФОП

Параметри	2 група	3 група
Обсяги доходу	834 МЗП (5 921 400,00 станом на 01.01.2024)	1167 МЗП (8 285 700,00 станом на 01.01.2024)
Кількість працівників	До 10	Кількість необмежена
Співпраця	Працюють лише з фіз. та юр. особами-платниками ЄП. Не можуть співпрацювати з нерезидентами	Працюють без обмежень, як з фіз. та юр. особами. Можуть працювати з нерезидентами
Ставка податку	20 % розміру МЗП	3 % від доходу при умові сплати ПДВ та 5 % для неплательника ПДВ
Звітність	Річна	Квартальна

Джерело: розроблено автором на основі [5].

Важливою відмінністю, яка помітна серед наведених груп, – це можливість співпраці з нерезидентами, оскільки основна частина ІТ-компаній направлена саме на закордонних замовників.

На загальній системі оподаткування ІТ-бізнес оподатковується, як будь-який інший суб'єкт господарювання в Україні. Має сплачувати в повному обсязі такі податки: ЄСВ, Податок на прибуток, ПДФО та ВЗ (утримується з працівників) та ПДВ.

Проте, задля підтримання розвитку ІТ-сфери в Україні була створена спеціальна пільга, яка послабила податковий тягар на бізнес в наведеній галузі. Так, з 01.01.2013 р. по 01.01.2023 р. була передбачена пільга та звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання програмної продукції та з програмною продукцією, плата за яку не вважається роялті [2]. Тобто, попередні 10 років ІТ-компанії не сплачували ПДВ за розроблення комп'ютерних програм. Однак з 01.01.2023 р. термін пільги закінчився і вже в поточному році ІТ-компанії зобов'язані сплачувати ПДВ.

На цей час ми вже можемо бачити, що скасування цієї пільги не мало аж такого різко негативного впливу, однак для бізнесу це все-таки ускладнило життя. Великим ІТ-компаніям довелося скорочувати маркетингові витрати та більш ретельно вибирати волонтерські проєкти. Багато ІТ-компаній додали ПДВ до вартості своїх сервісів, що автоматично вплинуло на малий та середній бізнес, який активно користувався програмним забезпеченням українських розробників. Як негативний наслідок, в такій ситуації ми можемо розглядати стримування впровадження сучасних ІТ-інструментів в діяльності підприємств, що впливатиме на їх прибуток та ефективність. Окрім того, цей податок є досить складним в адмініструванні, що значно ускладнить процес податкового обліку в наведеній галузі.

Основний аргумент, який ми можемо виділити, яким оперував уряд, – це недоотримання податкових надходжень. Адже за розрахунками Державної податкової служби у 2021 р. обсяг ПДВ, який міг надійти до бюджету, становив би 4,6 млрд грн саме від ІТ-сектору. Однак, натомість держава для ІТ-спеціалістів запропонували іншу альтернативу даної пільги – Дія Сіті, яка була запроваджена у 2022 р.

Дія Сіті – це унікальний спеціальний правовий та податковий простір для функціонування ІТ-компаній в Україні. Цей проєкт розроблений для створення сприятливого економічного середовища всередині країни задля залучення інвестицій, реалізації потенціалу українського бізнесу, лібералізації трудових відносин та захисту вітчизняних та міжнародних стартапів. У Мінцифрі заявляють: «Наші пропозиції наближають умови ведення ІТ-бізнесу до таких прогресивних світових моделей, як у Франції, Великій Британії, Ізраїлі та в інших країнах, на чий успіх слід орієнтуватися» [8].

Відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» резидентом Дія Сіті може бути «юридична особа, зареєстрована на території України в установленому законодавством України порядку, незалежно від її місцезнаходження та місця провадження господарської діяльності, яка відповідає всім таким вимогам:

1) здійснює один або кілька видів діяльності, визначених у [6], а також ті, що вказано у її статуті та/або відомостях про неї, що містяться у Єдиному державному реєстрі;

2) розмір середньої місячної винагороди залученим працівникам та гіг-спеціалістам, починаючи з календарного місяця, наступного за календарним місяцем, в якому набуто статус резидента Дія Сіті, кожного календарного місяця становить не менше, ніж еквівалент 1200 євро за офіційним курсом гривні щодо

євро, встановленим Національним банком України станом на перше число відповідного календарного місяця;

3) середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів юридичної особи (у разі залучення) за підсумками кожного календарного місяця, починаючи з наступного за календарним місяцем, в якому юридичною особою набуто статус резидента Дія Сіті, становить не менше дев'яти осіб;

4) сума кваліфікованого доходу юридичної особи, отриманого за перших три календарних місяці, наступні за календарним місяцем, в якому юридичною особою набуто статус резидента Дія Сіті, становить не менш як 90 відсотків суми її загального доходу за такий період, а сума кваліфікованого доходу, отриманого за кожен календарний рік перебування у статусі резидента Дія Сіті, становить не менш як 90 відсотків суми загального доходу юридичної особи за той самий період (за наявності загального доходу)» [6].

Окремими нормами Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» передбачено обмеження щодо перебування на режимі Дія Сіті, зокрема: «не може бути резидентом Дія Сіті юридична особа:

1) яка зареєстрована на території та/або відповідно до законодавства іноземної держави;

2) у статутному капіталі якої 25 і більше відсотків прямо або опосередковано належать державі Україна або територіальній громаді;

3) яка має статус неприбуткового підприємства, установи, організації;

4) яка порушила вимоги законодавства щодо розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників та/або подання інформації про структуру власності юридичної особи;

5) прямим або опосередкованим власником часток (акцій) у статутному (акціонерному) капіталі якої є держава, визнана Верховною Радою України державою-агресором, або юридична особа, зареєстрована відповідно до законодавства такої держави, або фізична особа, яка постійно (переважно) проживає у такій державі. Це положення не застосовується у разі здійснення володіння часткою (акціями) у статутному (акціонерному) капіталі через юридичну особу, акції якої перебувають в обігу на фондових біржах згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України (крім випадків реєстрації такої юридичної особи відповідно до законодавства держави-агресора);

6) у статутному капіталі якої 25 і більше відсотків прямо або опосередковано належать юридичним особам, зареєстрованим у державах, включених Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) до переліку країн, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом;

7) стосовно якої застосовано спеціальні економічні або інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до законодавства України, або визнані Україною міжнародні санкції або яка є пов'язаною особою особи, стосовно якої застосовано такі обмежувальні заходи (санкції);

8) яка визнана банкрутом;

9) яка перебуває у процесі припинення, крім перетворення;

10) яка протягом більш як 30 днів має податковий борг, загальна сума якого становить понад 10 мінімальних заробітних плат (виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного календарного року);

11) яка є постачальником послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, та не виконала вимоги законодавства щодо включення до певного реєстру, постановки на облік, отримання ліцензії чи іншого дозвільного документа (якщо такі вимоги встановлені законодавством як умова надання відповідних послуг);

12) яка здійснює діяльність з організації та/або проведення азартних ігор, крім діяльності з надання послуг у сфері азартних ігор» [6].

Однак, події лютого 2022 р. внесли певні корективи у затвердження критеріїв та відповідно допуск до резидентства. Так, голова Мінцифри М. Федоров заявив, що на період воєнного стану змінюються умови дії Дія Сіті для того, щоб у такі важкі часи ІТ-галузь мала можливість продовжувати активно розвиватися та вносити свій внесок у розвиток держави. Серед змін варто зазначити:

– спрощення критеріїв для резидентства, тобто компанію не будуть позбавляти статусу резидента цього простору, навіть якщо вони не відповідатимуть критеріям (кількості співробітників та їх заробітної плати);

– резиденти звільняються від подачі звіту про відповідність та незалежний аудиторський висновок до 1 січня наступного за мирним роком;

– всі податкові умови залишаються незмінними.

Окрім того, в Законі України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки» передбачені пом'якшені умови, для стартапів чи компанії-стартаперів, які не відповідають головним умовам для резидентства

в Дія Сіті, однак потенційно вони можуть ними стати. В ч. 3 ст. 5 вказано, що юридична особа, яка відповідає не всім вимогам, які передбачені ч. 1 ст. 5, має право перебувати у статусі резидента Дія Сіті, але не довше ніж до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, в якому вона набула статусу резидента простору, «за дотримання умов:

– відповідає вимогам п.п. 1, 4, 5 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки»;

– державну реєстрацію створення юридичної особи було здійснено не раніше, ніж за 24 календарних місяці до дня подання заяви про набуття статусу резидента Дія Сіті;

– розмір доходу юридичної особи, визначений відповідно до п.п. 2 п. 292. 1 ст. 292 Податкового кодексу України не перевищує граничного обсягу доходу, встановленого п. 291.4 ст. 291 ПКУ для суб'єктів господарювання третьої групи платників єдиного податку у кожному з таких років: у календарному році, що передує календарному року, в якому юридична особа подала заяву про набуття статусу резидента Дія Сіті; у календарному році, в якому юридична особа подала заяву про набуття статусу резидента Дія Сіті; у календарному році, в якому юридична особа набула статусу резидента; у календарному році, наступному за роком, у якому юридична особа набула статусу резидента Дія Сіті;

– у заяві про набуття статусу резидента Дія Сіті зазначено про звернення до уповноваженого органу відповідно до ч. 3 ст. 5.»[6].

Відповідно в такий спосіб стартапам надається час (не менше 1 року), за який вони мають виконати всі загальні вимоги для набуття резидентства. Якщо після закінчення відведеного терміну юридична особа відповідає всім вимогам, передбаченим в ст. 5 Закону, вона продовжує перебувати в статусі резидента Дія Сіті, а от невиконання всіх вимог є підставою для припинення співпраці стартапу та Дія Сіті.

Резидентами Дія Сіті може стати кожен охочий, який відповідає діючому законодавству, при цьому вони отримують певні переваги та спеціальні статуси. Спеціальний правовий режим встановлюється на необмежений строк, але не менш як на 25 років з дня внесення до реєстру Дія Сіті запису про першого резидента. Відповідно до прописаних правил резиденти цього простору працюють не в рамках чинного законодавства України, а за правилами, які прописала команда розробників. Тобто в кожного резидента є особливий правовий статус, основні положення якого є такі:

– спеціальна система оподаткування;

– лібералізація трудових відносин;

– все, що стосується інтелектуального права розглядається з погляду європейської системи набуття та захисту;

– використання елементів англійського права під час захисту своїх інтересів;

– захист від необґрунтованих перевірок та розслідувань [9].

Серед наведених положень для нас є цікавими два: перше, спеціальна система оподаткування, вона передбачає податкові переваги для своїх резидентів. Можливість обирати, який корпоративний податок сплачувати, або 9 % податок на виведений капітал (при такій системі оподатковуються лише кошти, які виводяться з обороту компанії, якщо вони надалі реінвестуються в подальшу діяльність, то в такому випадку прибуток не буде оподатковуватися), або 18 % податку на прибуток. Спеціальні ставки для працівників ІТ-компаній та гіг-спеціалістів резидентів податку на працю – 5 % ПДФО, 22 % ЄСВ від мінімальної заробітної плати та 1,5 % ВЗ [5].

Варто також приділити увагу, оподаткуванню стартапів. Податковим Кодексом України встановлена ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 5 % для всіх резидентів Дія Сіті, однак за умови дотримання вимог визначених в п. п. 2,3 ч. 1 ст. 5. Однак, якщо у відповідний календарний місяць резидент Дія Сіті не дотримується вимог, які були вказані вище, він зобов'язаний в межах податкового розрахунку сум доходу, сплаченого на користь фізичних осіб та сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого ЄСВ, самостійно нарахувати податок за ставкою 18 % щодо доходів спеціалістів та сплатити його до подання податкового розрахунку.

Зазначимо, що питанням трудових відносин Дія Сіті пропонує альтернативні моделі найму працівників. Компаніям-резидентам пропонується вибір формату найму: співпраця з ФОП, працевлаштування відповідно до КЗпП та нову альтернативу GIG-контракт (це щось середнє між трудовим договором та цивільно-правовим договором ФОП, цей контракт зорієнтований на те, що ФОП, який уклав угоду, має можливість працювати на обладнанні компанії, отримувати певні соціальні допомоги, однак він перебуває в трудових відносинах з компанією), який доступний тільки для користувачів цього простору.

Важливим нюансом в Законі №1667 є перехід з ФОП-моделі співпраці на гіг-контракти. З 2024 р. витрати на співпрацю з платниками єдиного податку, включно з групу, не мають перевищувати 50 %, а у 2025 р. – не більше 20 %. Для ФОП, які співпрацюватимуть з резидентами Дія Сіті, ніяких змін не буде та

оподаткування залишаться на рівних актуальних ставок. Для ІТ-компаній резидентів, які будуть сплачувати податок на прибуток 18 % та в яких річний дохід не перевищує 40 млн грн, не буде ніяких обмежень, щодо співпраці з ФОП.

Висновки. Отже, з досвіду останніх років, ІТ-сектор – одна з небагатьох галузей національної економіки, яка має можливість більш швидко та гнучко реагувати на будь-які зміни зовнішнього середовища. Крім того, це одна зі сфер, яка у непрості часи зберігає довоєнні показники діяльності та поступово набирає обертів, щоб досягнути прогнозованих результатів. Тому для держави важливо здійснювати підтримку сектору, який створює підґрунтя та післявоєнного відновлення економіки країни. Важливий крок у розбудові економічного простору, який буде стимулювати бізнес, є запровадження Дія Сіті – унікального юридичного та податкового середовища, яке буде розвивати вітчизняний бізнес. Цей простір буде не тільки полегшувати діяльність українського ІТ-середовища, особливо у сфері оподаткування (зменшення податкового тягаря), але й зробить економічне середовище в країні більш відкритим до інвестицій у стартапи.

Література:

1. Бухгалтерський облік та обслуговування для ІТ компаній – Параграф. *Параграф*. URL: <https://paragraf.com.ua/bukhhalterskyj-oblik-dlia-it/> (дата звернення: 18.02.2024).
2. Бухгалтерський облік та обслуговування для ІТ компаній – Параграф. *Параграф*. URL: <https://paragraf.com.ua/bukhhalterskyj-oblik-dlia-it/> (дата звернення: 18.02.2024).
3. ВРУ прийняла закон про спецрежим оподаткування для ІТ-компаній. *«Дебет-Кредит» – Бухгалтерські новини*. URL: <https://news.dtk.ua/taxation/common/73696-vru-priiiala-zakon-pro-specrezim-opodatkuvannia-dlia-it-kompanii> (дата звернення: 19.02.2024).
4. ВРУ прийняла закон про спеціальний режим оподаткування для ІТ-компаній. *«Дебет-Кредит» – Бухгалтерські новини*. URL: <https://news.dtk.ua/taxation/common/73696-vru-priiiala-zakon-pro-specrezim-opodatkuvannia-dlia-it-kompanii> (дата звернення: 19.02.2024).
5. Грін О. В., Петик М. І., Фецяк С. Б. Сучасні тенденції системи оподаткування ІТ-галузі в Україні. *Український економічний часопис*. 2023. № 2. С. 17–21.
6. Hrin O.V., Petyk M.I., Fetsyak S.B. Suchasni tendentsiyi systemy opodatkuvannya IT-haluzi v Ukraini. *Ukrayins'kyu ekonomichnyy chasopys*. 2023. № 2. С. 17–21.
7. Кобильнік Д. А., Михайленко В. В. Оподаткування ІТ-галузі: питання реалізації та складнощі впровадження. *Право та інновації*. 2020. № 2 (30). С. 99–104.
8. Kobyl'nik D.A., Mykhaylenko V.V. Opodatkuvannya IT-haluzi: pytannya realizatsiyi ta skladnoshchi vprovadzhennya. *Pravo ta innovatsiyi*. 2020. № 2(30). С. 99–104.
9. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n8575> (дата звернення: 13.09.2023).
10. Podatkovyy kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n8575>(дата звернення: 13.09.2023).
11. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення: 13.09.2023).
12. Pro stymulyuvannya rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 15.07.2021 r. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>(дата звернення: 13.09.2023).
13. Шевченко Л. У Мінцифрі розповіли, скільки ІТ-компаній працюють в Україні. *LIGA.net*. URL: <https://tech.liga.net/ua/ukraine/novosti/v-mintsifre-rasskazali-skolko-it-kompaniy-rabotayut-v-ukraine> (дата звернення: 20.02.2024).
14. Shevchenko L. U Mintsyfri rozpovily, skil'ky IT-kompaniy pratsuyut' v Ukraini. *LIGA.net*. URL: <https://tech.liga.net/ua/ukraine/novosti/v-mintsifre-rasskazali-skolko-it-kompaniy-rabotayut-v-ukraine> (дата звернення: 20.02.2024).
15. Що таке Дія Сіті – спеціальний правовий режим для ІТ-індустрії. *AIN.UA – Інтернет-бізнес в Україні*. URL: <https://ain.ua/special/diia-city-faq-ua/>(дата звернення: 17.02.2024).
16. Shcho take Diya City – spetsial'nyy pravovyy rezhym dlya IT-industriyi. *AIN.UA – Internet-biznes v Ukraini*. URL: <https://ain.ua/special/diia-city-faq-ua/>(дата звернення: 17.02.2024).
17. Diia.City. *Diia.City*. URL: <https://city.diia.gov.ua/> date of access: 17.02.2024).
18. Diia.City. *Diia.City*. URL: <https://city.diia.gov.ua/> date of access: 17.02.2024).
19. Kornyluk R. Розвиток ІТ в Україні: поточна ситуація та перспективи. Блог YC.Market. *Блог YC.Market. Дослідження ринку та конкурентний аналіз*. URL: <https://blog.youcontrol.market/rozvitok-it-v-ukrayini-potochna-situatsiia-ta-pierspektivi/> (дата звернення: 18.02.2024).
20. Kornyluk R. Rozvytok IT v Ukraini: potochna sytuatsiya ta perspektyvy | Bloh YC.Market. *Bloh YC.Market | Doslidzhennya rynku ta konkurentnyy analiz*. URL: <https://blog.youcontrol.market/rozvitok-it-v-ukrayini-potochna-situatsiia-ta-pierspektivi/> (дата звернення: 18.02.2024).
21. Tech Ecosystem. *Tech Ecosystem Overview*. URL: <https://uatechecosystem.com/dashboard> (дата звернення: 20.02.2024).
22. Tesh Ecosystem. *Tech Ecosystem Overview*. URL: <https://uatechecosystem.com/dashboard> (дата звернення: 20.02.2024).